

POTENCJAŁY I BARIERY LOKALNE

kierunki działań samorządów województwa opolskiego

Opolskie Obserwatorium Terytorialne

- Jagoda Sokołowska -

Opole, 16 kwietnia 2018 r.

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

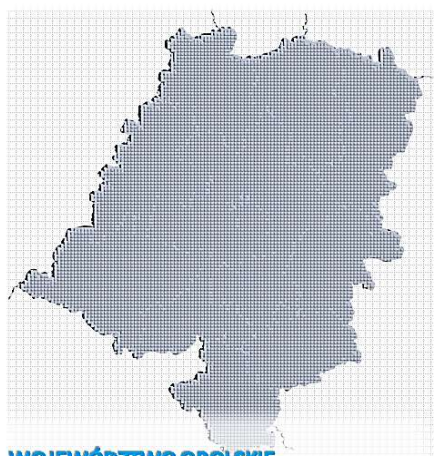

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Inicjatywa Opolskiego Obserwatorium Terytorialnego

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

– stan i trendy rozwojowe

Raport za okres 2008–2015

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej
Opolskie Obserwatorium Terytorialne

Opole 2017

*Identyfikacja potencjałów i barier
JST województwa opolskiego oraz
działań na przyszłość - opinia gmin
i powiatów*

wewnętrzne oraz zewnętrzne
analizy i ekspertyzy regionalne

konsultacje i spotkania robocze
z partnerami WO

Fundusze Europejskie Program Regionalny Rzeczpospolita Polska Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwojowy i Inwestycyjny

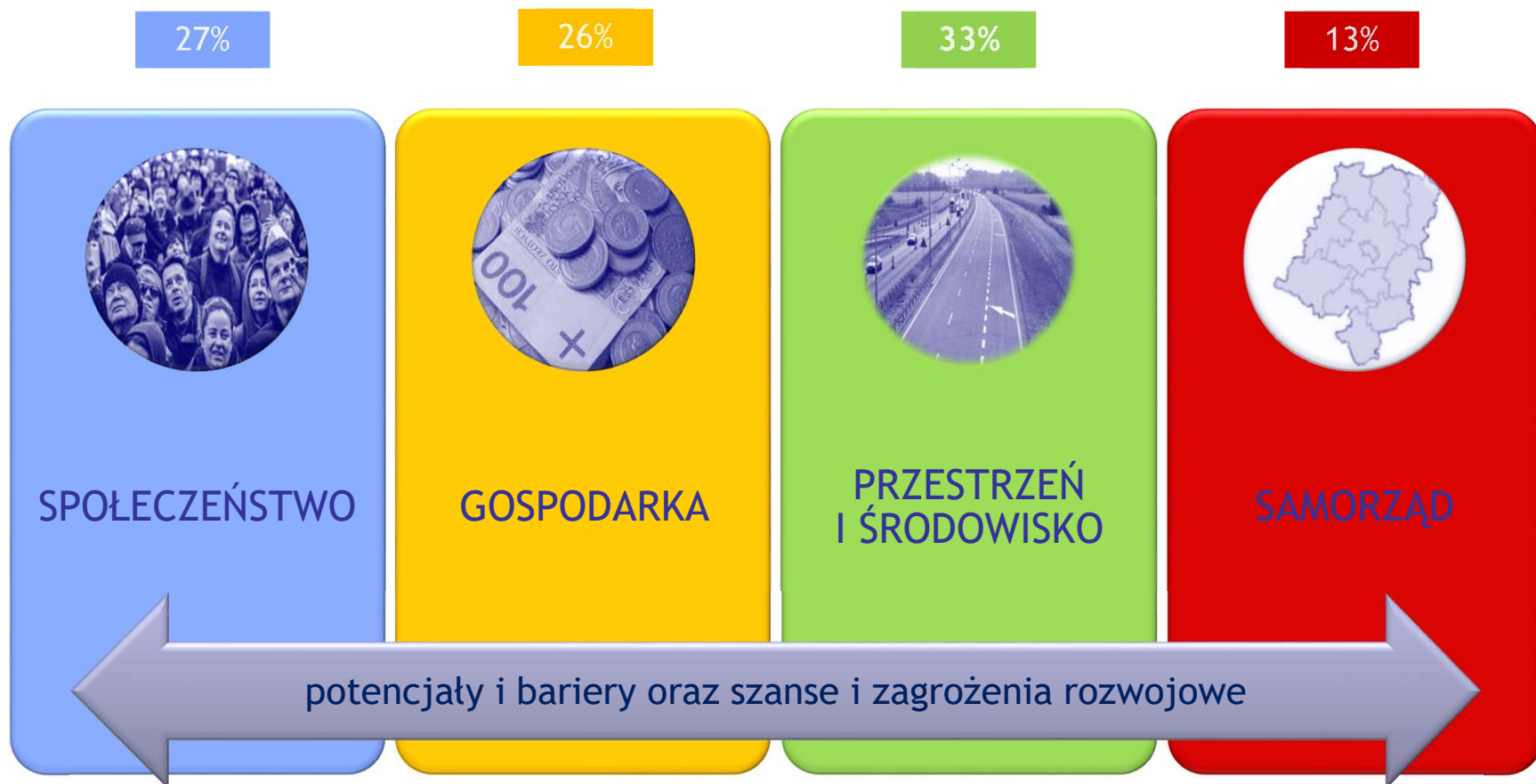

**Diagnoza sytuacji
społeczno-gospodarczej i przestrzennej
województwa opolskiego**

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej
Opolskie Obserwatorium Terytorialne

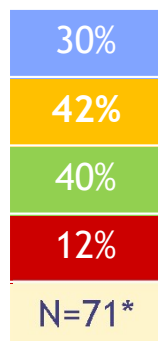
2017

2018

N=1310*

* Ilość odpowiedzi udzielonych przez JST

- zmodernizowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna i kulturowa oraz dostosowana do potrzeb i atrakcyjna oferta działań w tym zakresie

- nowoczesna i konkurencyjna baza dydaktyczna oraz rozwinięta sieć placówek oświatowych z wykształconą kadrą prezentującą wysoki poziom nauczania

sprzyjające warunki do rozwoju turystyki i/lub agroturystyki

GŁÓWNE POTENCJAŁY ROZWOJOWE

korzystne położenie geograficzne - w tym: obszary przygraniczne lub usytuowane względem większych ośrodków miejskich

uczestnictwo JST w różnych sieciach współpracy

* Ilość JST, które udzieliły odpowiedzi

Sprzyjające warunki do rozwoju turystyki i/lub agroturystyki

Co decyduje o potencjale turystycznym opolskich gmin i powiatów?

wypracowany
produkt
turystyczny

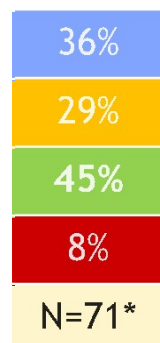
bogate
dziedzictwo
kulturalno-
zabytkowe

rozbudowana
i rozwijająca się
infrastruktura
turystyczno-
rekreacyjna

atrakcyjne
warunki
przyrodniczo-
krajobrazowe

Planowane działania na rzecz rozwoju turystyki:

- ▶ inwestycje w infrastrukturę turystyczną i rekreacyjno-sportową
- ▶ utworzenie spójnego systemu informacyjnego oraz podjęcie działań na rzecz zwiększenia rozpoznawalności oferty turystycznej
- ▶ angażowanie OPP i podmiotów prywatnych do rozwoju produktu turystycznego
- ▶ identyfikacja i kreacja wspólnych produktów turystycznych
- ▶ wspieranie podmiotów świadczących usługi turystyczne i okołoturystyczne
- ▶ stworzenie gminnego funduszu na remont obiektów zabytkowych
- ▶ rewitalizacja obiektów zabytkowych i terenów zdegradowanych

negatywne procesy demograficzne związane z migracją mieszkańców i starzejącym się społeczeństwem

słabości rynku pracy (np. wysoka stopa bezrobocia, migracje kadr, brak miejsc/ofert pracy, niedopasowanie pomiędzy popytem a podażą)

**GŁÓWNE BARIERY
ROZWOJOWE**

niedostateczny stan i jakość infrastruktury drogowej, często wpływający na dostępność komunikacyjną

poziom dochodów JST nieadekwatny do potrzeb

* Ilość JST, które udzieliły odpowiedzi

Niedostosowana do potrzeb jakość infrastruktury drogowej

Jakie czynniki stanowią o słabości komunikacyjnej opolskich gmin i powiatów?

braki w zakresie
infrastruktury
technicznej

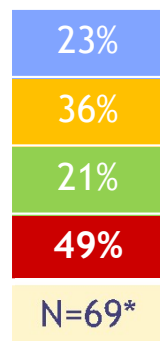
niedostateczne
skomunikowanie
transportu
publicznego

mała ilość
ścieżek pieszo-
rowerowych

zły stan / niska
jakość dróg
i chodników

Planowane działania w zakresie komunikacji:

- ▶ budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej
- ▶ usprawnienia komunikacji publicznej, w tym przebudowa infrastruktury kolejowej
- ▶ zwiększenie bezpieczeństwa na drogach i zmniejszenie uciążliwości w ruchu drogowym
- ▶ budowa ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych
- ▶ współpraca między JST
- ▶ pozyskanie środków zewnętrznych
- ▶ skomunikowanie z autostradą, dużymi ośrodkami miejskimi, szlakami drogowymi i kolejowymi
- ▶ utworzenie przeprawy mostowej przez Odrę

rozwój kapitału społecznego
(aktywności i potencjału
mieszkańców oraz działalności
organizacji pozarządowych)

rozwój branży turystycznej,
m.in. w oparciu o posiadane
warunki przyrodniczo-
krajobrazowe, infrastrukturę,
ofertę turystyczną

**GŁÓWNE SZANSE
ROZWOJOWE**

budowa i modernizacja
infrastruktury drogowej i kolejowej
oraz poprawa dostępności
komunikacyjnej

pozyskiwanie i wykorzystywanie
środków zewnętrznych

* Ilość JST, które udzieliły
odpowiedzi

Pozyskiwanie i wykorzystywanie środków zewnętrznych

W czym opolskie gminy i powiaty upatrują szans?

preferencje
dla partnerstw
oraz dodatkowe
środki
dedykowane
obszaram
przygranicznym

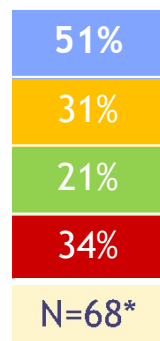
wykorzystanie
środków na
finansowanie
inwestycji

aktywne
pozyskiwanie
środków
zewnętrznych i
ich adekwatne
do potrzeb i
przemysłane
wykorzystanie

dostępność
środków
zewnętrznych,
w tym większa
pula środków
unijnych

Działania zwiększające pozyskanie i wykorzystanie środków:

- ▶ podnoszenie kwalifikacji kadr, zatrudnianie specjalistów lub zlecanie pisania wniosków firmom zewnętrznym
- ▶ wypracowanie ścieżek pozyskiwania środków po 2020 roku
- ▶ realizacja najpilniejszych potrzeb i tych, które nie wymagają kosztownego utrzymania w późniejszym czasie
- ▶ promocja programów, uproszczenie procedur i wsparcie beneficjentów
- ▶ ścisła współpraca osób decyzyjnych z mieszkańcami i pogłębiona analiza potrzeb inwestycyjnych
- ▶ wdrażanie działań zintegrowanych i budowa partnerstw z JST
- ▶ budowanie samowystarczalności finansowej lub zwiększenie udziału wkładu własnego

narastające negatywne
procesy demograficzne

brak kadr dla gospodarki,
w tym wykwalifikowanych
/ młodych pracowników

**GŁÓWNE ZAGROŻENIA
ROZWOJOWE**

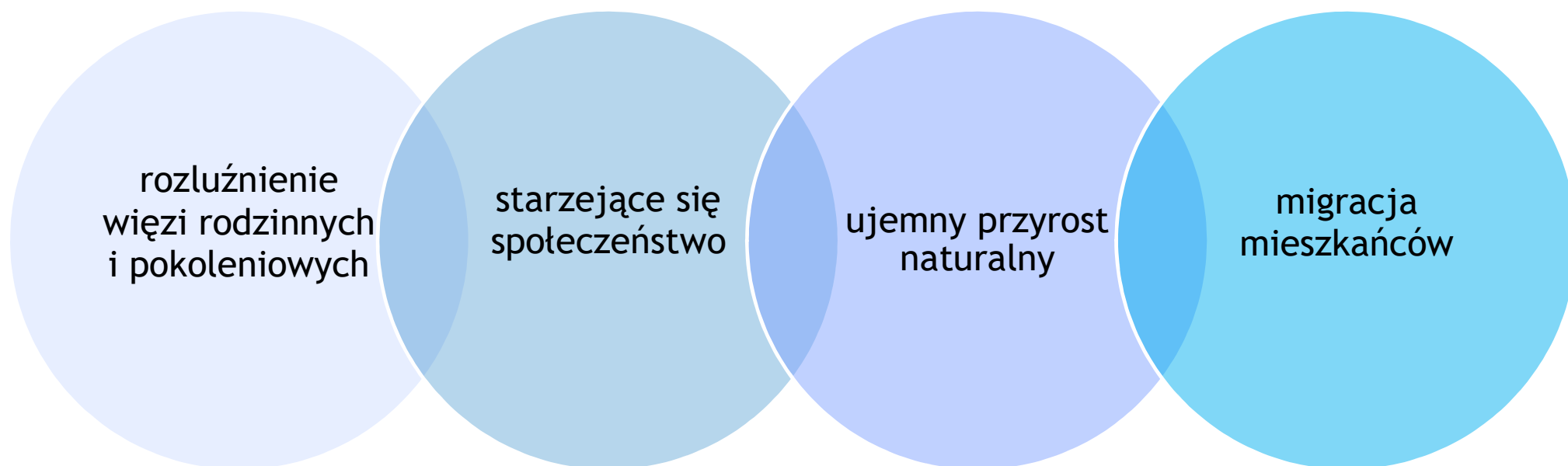
klęski żywiołowe, katastrofy
ekologiczne, zmiany klimatyczne
oraz „ekstremalne zjawiska
pogodowe”, ze szczególnym
uwzględnieniem zagrożenia
powodzią

polityka krajowa wobec JST
(niestabilność uwarunkowań
prawnych, finansowych, ograniczanie
kompetencji JST, złe ukierunkowanie
wsparcia, marginalizacja
województwa, zwiększenie zadań bez
finansowania)

* Ilość JST, które udzieliły
odpowiedzi

Narastające negatywne procesy demograficzne

Jakie czynniki pogłębiają te procesy w opolskich gminach i powiatach?

Planowane działania na rzecz minimalizacji depopulacji:

- ▶ pozyskiwanie inwestorów i tworzenie atrakcyjnych warunków dla MŚP
- ▶ rozwój nowych, dobrze płatnych miejsc pracy
- ▶ dostosowanie kierunków kształcenia do zasobów pracy w regionie
- ▶ zapewnienie zasobów mieszkaniowych
- ▶ inwestycje w infrastrukturę techniczną i edukacyjną oraz zapewnienie odpowiedniej oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej
- ▶ inwestycje w system opieki społecznej, senioralnej oraz ochronę zdrowia, w tym rozwój branży opiekuńczo-medycznej
- ▶ wsparcie młodych matek/rodziców i osób wykluczonych społecznie
- ▶ aktywizacja i wsparcie osób starszych oraz wykorzystanie potencjału „srebrnej ekonomii”

JST-JST, N=391*	26%	10%	46%	16%
JST-MŚP, N=160*	32%	19%	30%	19%
SUMA, N=551*	28%	13%	42%	17%

* Ilość odpowiedzi udzielonych przez JST

GŁÓWNE OBSZARY PARTNERSTWA			
N=67*	JST-JST	N=42*	JST-MŚP
52%	edukacja, w tym poziom nauczania	62%	infrastruktura i oferta sportowo-rekreacyjno- kulturowej
25%	turystyka	43%	tereny inwestycyjne
84%	komunikacja i infrastruktura drogowa	55%	komunikacja i infrastruktura drogowa
45%	różne sieci współpracy	38%	uczestnictwo JST w różnych sieciach współpracy / przyjazna i sprawna administracja dla klientów JST

* Ilość JST, które udzieliły odpowiedzi

Potencjały rozwojowe

Najwięcej wskazań dotyczyło potencjałów o charakterze przestrzenno-środowiskowych i gospodarczym (np. *sprzyjające warunki do rozwoju turystyki, położenie geograficzne i walory przyrodniczo-krajobrazowe, dostępność komunikacyjna oraz stan i jakość infrastruktury*).

Szanse rozwojowe

U prawie połowy przebadanych gmin i powiatów pozyskanie i wykorzystanie środków zewnętrznych stwarza możliwość korzystnej dla nich zmiany. Natomiast u około 1/3 badanych rozwój turystyki i uczestnictwo w różnych sieciach współpracy wspierać może rozwój lokalny.

Uwarunkowania społeczne (zw. np. z *rozwojem kapitału społecznego*), czy gospodarcze (zw. z *rozwojem terenów inwestycyjnych, czy wzrostem inwestycji*) wskazane były jedynie przez około 1/4 JST.

Bariery i zagrożenia rozwojowe

Połowa opolskich JST wskazała na narastające negatywne procesy demograficzne jako zagrożenie dla rozwoju, a prawie połowa z nich wymieniała także uwarunkowania środowiskowo-przestrzenne zw. ze *stanem i jakością infrastruktury drogowej*.

W drugiej kolejności odwoływano się do *niewystarczającej infrastruktury komunalnej, polityki krajowej wobec samorządów oraz braków kadr dla gospodarki* (około 1/3 badanych JST).

Analiza wskazuje na różnorodne lokalne wyzwania rozwojowe. Wyzwania te niejednokrotnie nadal są aktualne w stosunku do obecnie obowiązującej Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku, m.in. pod kątem dalszego: przeciwdziałania wyludniającemu się województwu, inwestowania w infrastrukturę drogową, zwiększania dostępności do infrastruktury społecznej i technicznej.

Działania określone w analizie - stanowią przekrój możliwych do realizacji przedsięwzięć wskazanych przez JST. Wiele ze wskazanych inicjatyw wiąże się z koniecznością pozyskania środków zewnętrznych, na które nie ma zabezpieczenia w budżetach JST (*aplikowanie o środki europejskie* było najczęstszym działaniem wskazywanym przez JST bez względu na obszar rozwoju). Ich stopień wdrożenia po 2020 roku powinien być uzależniony od analizy ich skuteczności i efektywności.

Analiza pokazała, że samorządy lokalne potrafią porozumieć się w kwestii prowadzenia wspólnej polityki rozwoju i współpracować bez względu na granice administracyjne (prawie 100% przebadanych JST realizowało działania partnerskie pomiędzy sobą, niecałe 60% wskazało na współpracę z przedsiębiorcami). Doświadczenia te powinno się przełożyć na zwiększenie efektywności w aplikowaniu o środki rozwojowe i optymalne wykorzystanie dostępnych mechanizmów po 2020 roku.

Dziękuję bardzo

pełna analiza dostępna będzie na stronie internetowej:
rot.opolskie.pl

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

